

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 21 juni 2016

460/2016

Trafikförsäkringslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om ersättning för person- och sakskador som orsakas av användning av motorfordon i trafik och om trafikförsäkring som tecknas mot sådana skador.

Ett motorfordon är inte i trafik i den bemärkelse som avses i denna lag när

- 1) det på en plats utanför trafiklederna används för ett väsentligen annat ändamål än för transport av personer eller gods,
- 2) det förvaras, repareras, undergår service eller tvättas på en plats som är avskild från trafikleder,
- 3) det används på ett område som avspärrats från trafik för tävlings- eller testningsändamål eller för övning som direkt hänför sig till en tävling.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *fordon* ett motorfordon som är avsett att framdrivas med mekanisk kraft längs marken men inte på spår, samt en kopplad eller fristående släpvagn,
- 2) *direktivet* Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/103/EG om ansvarsförsäkring för motorfordon och kontroll av att försäkringsplikten fullgörs beträffande sådan ansvarighet,
- 3) *försäkringsbolag* ett försäkringsbolag eller annat försäkringsföretag som har fått koncession att bedriva sådan försäkringsverksamhet som avses i direktivet,
- 4) *försäkringstagare* den som ingått ett försäkringsavtal med ett försäkringsbolag,
- 5) *den försäkrade* den till vars förmån försäkringen gäller,
- 6) *trafikskada* person- eller sakskada som orsakats av användning av ett fordon i trafik,
- 7) *register* det fordonstrafikregister som avses i lagen om fordonstrafikregistret (541/2003),
- 8) *fordonets innehavare* den innehavare av ett fordon som antecknats i registret eller, om fordonet inte behöver antecknas i registret, den i vars besittning fordonet har överlåtits permanent,

9) *fordonets stadigvarande hemort* den stat i vilken registreringsskylten, försäkringsskylten eller identifieringsmärket på ett fordon har utfärdats, eller om sådana inte krävs, den stat där fordonets innehavare har stadigvarande bostadsort, eller om ingen registreringsskylt finns eller den är falsk eller olaglig, den stat där trafikskadan har inträffat,

10) *avställning* att ett fordon som registrerats första gången tillfälligt tas ur trafik och att uppgift om detta införs i registret,

11) *slutlig avregistrering* att ett fordon som registrerats första gången slutligt tas ur trafik i Finland och att uppgift om detta införs i registret,

12) *EES-stat* en stat som hör till Europeiska ekonomiska området,

13) *tredjeland* en annan stat än en EES-stat,

14) *nationell byrå* en specialorganisation som har inrättats i enlighet med rekommendation nr 5 antagen den 25 januari 1949 av kommittén för vägtransporter under landtransportkommittén inom Förenta nationernas Ekonomiska kommission för Europa och som är ett gemensamt organ för de försäkringsföretag som i respektive stat har koncession för bedrivande av försäkringsrörelse som innefattar trafikförsäkring,

15) *gröna kortsystemet* det internationella försäkringssystem som förvaltas av försäkringsgivarnas nationella byråer,

16) *grönt kort* ett internationellt försäkringsbevis som ett försäkringsbolag utfärdar i enlighet med den rekommendation som avses i punkt 14,

17) *ersättningsorgan* det i artikel 10 i direktivet avsedda organ som ansvarar för betalning av ersättning,

18) *förflyttningsförsäkring* en tidsbunden trafikförsäkring som beviljas för förflyttningstillstånd som avses i 66 f § i fordonslagen (1090/2002),

19) *trafikled* allmän eller enskild väg, gata, byggnadsplaneväg, snöskoterled och torg samt annat område som är avsett för allmän trafik eller allmänt används för trafik.

3 §

Bestämmelsernas tvingande natur

Ett avtalsvillkor är ogiltigt, om det avviker från bestämmelserna i denna lag till nackdel för försäkringstagaren, den försäkrade, den skadelidande eller någon annan ersättningsberättigad.

4 §

Trafikförsäkringscentralen

Bestämmelser om Trafikförsäkringscentralen och om finansiering och förvaltning av dess verksamhet finns i lagen om Trafikförsäkringscentralen (461/2016).

Vad som i 9, 11, 12, 14, 15, 20, 24, 25, 33—39, 49—52, 55—68, 73, 79—85 och 95 § föreskrivs om försäkringsbolag tillämpas också på Trafikförsäkringscentralen.

2 kap.

Försäkring och försäkringspremie

5 §

Fordon som ska försäkras

Ett fordon vars stadigvarande hemort är i Finland ska försäkras enligt denna lag, om inte något annat föreskrivs nedan.

Ett sådant exportregistrerat fordon som förs ut ur Finland till en annan EES-stat får också försäkras i destinationslandet.

6 §

De försäkringspliktiga och tidpunkten när försäkringsplikten börjar

Ett fordonets ägare och innehavare är skyldiga att försäkra fordonet från den dag då äganderätten eller besittningsrätten övergår. Om det finns flera än en försäkringspliktig, är de solidariskt ansvariga för tecknande av en försäkring.

Med avvikelse från 1 mom. blir köparen av ett fordon som förs in i Finland från en annan EES-stat omedelbart försäkringspliktig, om köparen i ett avtal godkänner leverans av fordonet även om det ännu inte har registrerats i Finland.

7 §

Gränsförsäkring

Den som i Finland för tillfälligt bruk för in ett fordon vars stadigvarande hemort är i ett tredjeland ska teckna en gränsförsäkring för fordonet.

Gränsförsäkring behöver dock inte tecknas, om fordonet har ett giltigt grönt kort eller om Trafikförsäkringscentralen har påtagit sig ansvaret för skador som användning av fordonet i trafik orsakar.

Från ett fordonets gränsförsäkring ska personskador som drabbar detta fordonets förare ersättas endast om skadefallet har inträffat i Finland, Sverige eller Norge.

8 §

Undantag från försäkringsplikten

Trafikförsäkring behövs inte för

- 1) ett motorredskap eller en traktor vars konstruktiva hastighet är högst 15 kilometer i timmen, förutsatt att motorredskapet eller traktorn inte behöver registreras,
- 2) en skördetröska eller något annat motorredskap som i gårdsbruk används för bärgning av skörd och som inte behöver registreras,
- 3) en släpvagn, som inte behöver registreras,
- 4) ett sådant fordon som är avsett att framföras endast av barn och som inte behöver registreras,
- 5) eldrivna rullstolar och andra motsvarande fordon av lätt konstruktion som är avsedda att användas enbart av personer med funktionsnedsättning och som inte behöver registreras,
- 6) fordon som inte behöver registreras och som inte används i trafik,
- 7) fordon vars ägare eller innehavare är finska staten,
- 8) fordon där någon annan stat eller dess ersättningsorgan ansvarar för trafikskador som de orsakar,
- 9) fordon som avställts och som inte används i trafik,
- 10) fordon som slutligt avregistrerats och tagits ur trafik.

Fordonets ägare och innehavare har dock rätt att försäkra fordon som avses i 1 mom. 6, 7 och 9 punkten.

9 §

Anmälningar till Trafiksäkerhetsverket

Ett försäkringsbolag ska för anteckning i registret till Trafiksäkerhetsverket anmäla

- 1) uppgift om en ny försäkring som tecknas hos bolaget för ett fordon, inom sju dagar från det att den nya försäkringen börjar gälla,

- 2) uppgift om försummad betalning av försäkringspremien för en försäkring som tecknats för ett fordon,
- 3) uppgift om att en försäkring för ett avställt fordon har sagts upp.

10 §

Identifieringsuppgifter om fordonet i försäkringsavtalet

Uppgifter för identifiering av fordonet ska tas in i försäkringsavtalet.

Kravet på identifieringsuppgifter får åsidosättas genom avtal när försäkringstagaren är en sammanslutning som har ett i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) avsett företags- och organisationsnummer.

Om ett registrerat fordons identifieringsuppgifter inte anges i försäkringsavtalet och om överföringen till försäkringstagaren av ägande- eller besittningsrätten till ett sådant fordon inte har anmälts till registret inom sju dagar från det att ändringen skedde, upphör försäkringsbolagets ansvar vid utgången av den angivna tidsfristen. Om en ändringsanmälan senare görs till registret, inträder försäkringsbolagets ansvar på nytt när anmälan görs.

11 §

Försäkringsbrev och försäkringsvillkor

Efter att ett försäkringsavtal ingåtts ska försäkringsbolaget utan obefogat dröjsmål lämna försäkringstagaren en handling som upptar avtalets viktigaste innehåll (*försäkringsbrev*) samt försäkringsvillkoren.

Försäkringsbolaget ska skicka försäkringsvillkoren till Finansinspektionen för kännedom en månad innan de börjar tillämpas.

12 §

Försäkringens giltighetstid

Försäkringsbolagets ansvar inträder när försäkringsbolaget eller försäkringstagaren ger eller skickar ett antagande svar på den andra avtalspartens anbud, om ingen annan tidpunkt har avtalats individuellt med försäkringstagaren. Begynnelse tidpunkten för försäkringsbolagets ansvar kan inte tidigareläggas genom avtal.

Försäkringsbolagets ansvar fortsätter en försäkringsperiod i sänder, om inte försäkringstagaren säger upp avtalet. Den första försäkringsperioden får vara högst 13 månader och de följande ett år.

Trots vad som föreskrivs i 2 mom. får gräns- och förflyttningsförsäkringar vara tidsbundna.

13 §

Försäkringens giltighetsområde och tillämplig lag vid vissa trafikskador

Trafikförsäringen gäller i alla EES-stater på grundval av en enda försäkringspremie.

En medborgare i en EES-stat betalas ersättning enligt denna lag också för en sådan trafikskada som har inträffat på ett genomfartsområde i någon annan stat än i en stat som hör till gröna kortsystemet, om det är fråga om en resa som går direkt från en EES-stat till en annan EES-stat.

Försäringen täcker försäkringsskyddet enligt lagstiftningen i den EES-stat där skadan inträffade eller försäkringsskyddet enligt denna lag, om det är bättre än det förstnämnda.

En i Finland bosatt skadelidande kan välja att en personskada som orsakats av användning i trafik av ett fordon som försäkrats enligt denna lag och som inträffat någon annan

stans inom EES-området än i Finland ska ersättas enligt finsk lag när skadan enligt bestämmelserna om lagval skulle komma att ersättas enligt någon annan lag än finsk lag.

Vad som i 1—4 mom. föreskrivs om försäkringens giltighet och försäkringsskyddet tillämpas på Statskontorets ansvar när statens fordon används i trafik i någon EES-stat.

14 §

Försummelse av upplysningsplikten

Om en försäkringstagare uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummar den upplysningsplikt som föreskrivs i 22 § i lagen om försäkringsavtal (543/1994) och försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen till en högre premie om det hade fått den riktiga uppgiften, har försäkringsbolaget, när det har fått uppgiften, rätt att retroaktivt ta ut en högre försäkringspremie. Om försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen mot en lägre premie än vad som avtalats, behöver den överdebiterade premien inte betalas tillbaka.

Om det på grund av uppsåtlig försummelse av den upplysningsplikt som föreskrivs i 1 mom. en person som enligt lagen inte är försäkringspliktig oriktigt införts som försäkringstagare, ansvarar utöver försäkringstagaren också den som enligt 6 § är skyldig att försäkra fordonet för försäkringspremien.

Försäkringsbolaget får i sådana fall som avses i 2 mom. säga upp försäkringen inom 14 dagar efter att ha fått uppgift om det oriktiga förfarandet.

15 §

Försummelse av anmälan om riskökning

Om en försäkringstagare uppsåtligen eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, försummat den anmälan om riskökning som föreskrivs i 26 § 1 och 2 mom. i lagen om försäkringsavtal och försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen till en högre premie om det hade fått den riktiga uppgiften, har försäkringsbolaget rätt att retroaktivt ta ut en högre försäkringspremie när det har fått uppgiften.

16 §

Försäkringstagarens rätt att säga upp en försäkring samt jämställande av vissa anmälningar med anmälan om uppsägning

En försäkringstagare vars försäkringsplikt inte har upphört har rätt att säga upp en försäkring för ett registrerat fordon endast när försäkringstagaren har tecknat en försäkring i ett annat försäkringsbolag eller fordonet har tillgripits och en anmälan har gjorts till polisen och försäkringsbolaget om det. På försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen tillämpas i övrigt 12 § i lagen om försäkringsavtal.

Som en försäkringstagares anmälan om uppsägning betraktas också en anmälan från Trafiksäkerhetsverket, Trafikförsäkringscentralen eller ett annat försäkringsbolag om att

- 1) fordonet slutligt har avregistrerats,
- 2) fordonet genom en rättshandling har överförs till en annan ny ägare eller innehavare än försäkringstagarens dödsbo eller konkursbo,
- 3) fordonet återgår i ägarens besittning eller övergår i en ny innehavares besittning, om fordonets innehavare varit den enda försäkringstagaren,
- 4) en försäkring har tecknats i ett annat försäkringsbolag.

I de fall som avses i 2 mom. upphör försäkringen att gälla den dag som anges i anmälan.

17 §

Försäkringsbolagets rätt och skyldighet att bevilja en försäkring och ett grönt kort

En försäkring enligt denna lag får beviljas av ett försäkringsbolag som enligt försäkringsbolagslagen (521/2008) eller lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) har rätt att i Finland bedriva försäkringsverksamhet som hör till skadeförsäkringsklass 10 enligt 6 § i lagen om försäkringsklasser (526/2008).

Ett försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkringsverksamhet får inte vägra bevilja och hålla i kraft en trafikförsäkring som ansöpts hos det, om försäkringen gäller ett sådant fordon för vilket bolaget enligt sin koncession och sin fastställda bolagsordning har rätt att bevilja försäkring.

Vad som föreskrivs i 2 mom. gäller inte gräns- och förflyttningsförsäkringar.

Försäkringsbolaget ska på begäran utfärda ett grönt kort till försäkringstagaren.

18 §

Byte av ägare och innehavare

Om försäkringen upphör när ett försäkrat fordon på grund av en rättshandling övergår till en annan ny ägare än försäkringstagaren själv eller om innehavaren ensam är försäkringstagare när fordonet övergår eller återgår i ägarens besittning, ersätts från den försäkring som upphör också de skador som har inträffat inom sju dagar från det att äganderätten övergick eller fordonet övergick eller återgick i ägarens besittning, om inte fordonets nästa ägare eller innehavare har tecknat en försäkring inom nämnda tid.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller också Statskontoret när statens fordon övergår till ny ägare eller innehavare.

19 §

Skadehistorieuppgifter

Försäkringstagaren har rätt att av det försäkringsbolag som beviljat försäkring få ett intyg över den tid som försäkringen varit i kraft och vilka fordon den täcker samt över de skador för vilka ersättningar har betalats ut från försäkringen (*skadehistorieuppgifter*). Försäkringsbolaget ska ge intyget till försäkringstagaren inom 15 dagar från begäran. Försäkringsbolaget behöver dock inte ge ett intyg över en försäkring som upphört mer än fem år tidigare.

20 §

Beräkningsgrunder för försäkringspremier

Ett försäkringsbolag ska ha beräkningsgrunder för försäkringspremier (*premiegrunder*), av vilka det framgår hur försäkringspremierna bestäms. Premiegrunderna ska tillämpas enhetligt på alla försäkringstagare.

Premiegrunderna ska upprättas så att försäkringspremierna står i rimlig proportion till kapitalvärdet på de kostnader som försäkringarna förväntas föranleda. När försäkringspremien bestäms ska hänsyn tas till tryggheten av de skadelidandes och de försäkrades förmåner samt till trafikskaderisken.

När det gäller personbilar, paketbilar, husbilar, lastbilar, bussar eller motorcyklar ska det i premiegrunderna fastställas hur skadehistorieuppgifterna påverkar försäkringspremien för fordonet eller för ett till sin kvalitet och användning motsvarande fordon. Skadehistoriens inverkan kan dock av särskilda skäl lämnas utan avseende. I premiegrunderna kan det dessutom fastställas att även skadehistorieuppgifterna för försäkringstagarens an-

dra fordon påverkar fordonets försäkringspremie eller att flera fordon prissätts utifrån ett fordonens skadehistorieuppgifter.

Vad som föreskrivs i 3 mom. gäller inte gränsförsäkringar, förflyttningsförsäkringar, försäkringar där försäkringstagaren har ett i företags- och organisationsdatalagen avsett företags- och organisationsnummer och inte heller försäkringar som beviljats för museifordon.

21 §

Överföring av skadehistorieuppgifter till ett annat försäkringsbolag

När ett fordonets ägare eller innehavare överför försäkringen för ett fordon som avses i 20 § 3 mom. till ett annat försäkringsbolag eller tecknar en försäkring för ett till sin kvalitet och användning motsvarande fordon och ägaren eller innehavaren har skadehistorieuppgifter när det gäller fordon av avsett slag i något annat försäkringsbolag, ska detta andra försäkringsbolag på begäran av försäkringstagaren utan dröjsmål skicka skadehistorieuppgifterna till det försäkringsbolag som beviljat den nya försäkringen, dock senast inom 15 dagar från det att begäran framställdes.

22 §

Förhöjd försäkringspremie vid användning av avställda fordon under avställning

Har ett försäkrat fordon använts i trafik under den tid som det till registret anmälts vara avställt, ska försäkringstagaren betala försäkringsbolaget en högst tredubbel försäkringspremie som fastställs i försäkringsvillkoren. Den förhöjda försäkringspremien fastställs för perioden mellan den dag som avställningen började och användningen i trafik, om inte något annat följer av synnerligen vägande skäl.

23 §

Återbetalning av premie när försäkringen upphör

Om försäkringen upphör tidigare än avtalat, har försäkringsbolaget rätt till försäkringspremie endast för den tid som dess ansvar varit i kraft. Resten av den redan betalda premien ska betalas tillbaka till försäkringstagaren. I försäkringsvillkoren ska det bestämmas hur det premiebelopp som betalas tillbaka ska beräknas.

Om det premiebelopp som ska betalas tillbaka är mindre än åtta euro, behöver det inte betalas tillbaka separat. Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet får beloppet ändras enligt förändringen i penningvärdet.

24 §

Dröjsmålsränta

På en försäkringspremie som inte har betalats inom utsatt tid tas det ut en årlig dröjsmålsränta för dröjsmålstiden enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

På det belopp som ska betalas tillbaka vid återbetalning av en försäkringspremie ska försäkringsbolaget vid dröjsmål med betalningen betala en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen. Dröjsmålsränta ska betalas från och med den tidpunkt då det gått en månad från att utredningen om den grund som berättigar till premieåterbetalning inkom till försäkringsbolaget.

460/2016

25 §

Fortsatt ansvar och premiens utsökbarhet

Försäkringsbolagets ansvar upphör inte fastän försäkringspremien inte betalas inom utsatt tid.

Försäkringspremien inklusive dröjsmålsränta är direkt utsökbar. Bestämmelser om in-
drivning av den finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

26 §

Preskription av försäkringspremiefordran

En försäkringspremiefordran preskriberas slutgiltigt fem år från utgången av kalender-
året efter det år då premien påfördes eller debiterades. Om ingen faktura har skickats, pre-
skriberas en försäkringspremiefordran fem år från utgången av respektive försäkringspe-
riod.

27 §

Avgift som motsvarar försäkringspremien

Den som har försummat sin försäkringsplikt enligt 6 § är skyldig att betala en avgift
som motsvarar en skälig försäkringspremie för den tid som försummelsen gäller, dock inte
för en längre tid än för det löpande och för de fem senaste kalenderåren.

Vad som i 20 § 1 och 2 mom., 24 §, 25 § 2 mom. och 26 § föreskrivs om försäkrings-
premie ska också tillämpas på den avgift som avses i denna paragraf.

28 §

Försummelseavgift

Den som har försummat sin försäkringsplikt enligt 6 § är skyldig att betala en försum-
melseavgift som är högst tre gånger så stor som den avgift som motsvarar försäkringspre-
mien. När försummelseavgiftens förhöjningskoefficient fastställs beaktas längden på för-
summelsetiden, försummelsens uppsåtlighet och huruvida försummelsen upprepats samt
om fordonet använts i trafik.

Försäkringsplikten för ett fordon anses inte vara försummad under den tid som den ti-
digare ägarens försäkring gäller med stöd av 18 §.

Vad som i 24 §, 25 § 2 mom. och 26 § föreskrivs om försäkringspremie ska också til-
lämpas på försummelseavgift.

29 §

Påförande av avgift som motsvarar försäkringspremien och försummelseavgift

Om Trafikförsäkringscentralen anser att en ägare eller innehavare av ett fordon har för-
summat sin försäkringsplikt, ska den göra en framställning till Statskontoret om påförande
av en avgift som motsvarar försäkringspremien och en försummelseavgift.

Statskontoret bestämmer de avgifter som avses i 1 mom. samt ålägger den fordonsägare
eller fordonsinnehavare som försummat försäkringsplikten att betala avgifterna till Trafik-
försäkringscentralen. Beslut om att avstå från att påföra en försummelseavgift kan endast
fattas av särskilda skäl. Ägaren eller innehavaren av fordonet får söka ändring i beslutet
på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Om ett fordon har en ägare och en innehavare, ska de avgifter som avses i 1 mom. på-
föras fordonets innehavare till den del som de hänför sig till den tid som innehavaren hade
fordonet i sin besittning. Fordonets ägare påförs avgifter för den tiden först efter det att

fordonets innehavare i samband med indrivning av avgifterna genom utmätning har konstaterats vara medellös.

Trafikförsäkringscentralen fakturerar och driver in de i 1 mom. nämnda avgifter som påförs ett fordons ägare eller innehavare.

30 §

Användningsförbud för fordon

Det är förbjudet att i trafik använda fordon vars försäkringsplikt har försummats.

Bestämmelser om myndigheternas befogenheter vid övervakning av förbudet finns i 84 § i fordonslagen.

3 kap.

Ersättning för trafikskada

31 §

Ersättning för trafikskada oberoende av skadeståndsansvar

För en trafikskada betalas ersättning, om inte något annat föreskrivs nedan, fastän ingen är personligen skadeståndsskyldig till följd av fordonets användning i trafik.

32 §

Ersättningsansvar för trafikskada

Försäkringsbolaget ansvarar för en trafikskada som har inträffat under giltighetstiden för fordonets försäkring, om inte något annat följer av 18 §.

Statskontoret ansvarar för en trafikskada om finska staten är fordonets ägare eller innehavare när skadan inträffar och ingen trafikförsäkring har tecknats för fordonet, eller om finska staten har åtagit sig att ersätta skador som orsakas av fordon som ägs av någon annan stat.

Vad som i 33—39, 49—68, 73 och 79—83 § samt i 84 § 1 mom. och 85 § föreskrivs om försäkringsbolag tillämpas också på Statskontoret.

Trafikförsäkringscentralen är primärt ansvarigt för trafikskador som orsakas i Finland av fordon vars stadigvarande hemort är någon annanstans än i Finland. Trafikförsäkringscentralen ansvarar för andra än ovan i denna paragraf avsedda skador som ska ersättas enligt denna lag, i enlighet med vad som föreskrivs nedan.

33 §

Ersättningsansvar för trafikskada där de delaktiga fordonen är två eller flera

När en skada som ett fordon har orsakat drabbar ett annat fordon eller ett spårtrafikfordon som rör sig på skenor eller en person eller egendom som fanns i ett sådant fordon, ersätts inte skadan från det förstnämnda fordonets försäkring, om inte skadan har orsakats av

- 1) vållande hos fordonets ägare, innehavare, förare eller passagerare,
- 2) att fordonet rörde sig eller stod på ett sätt som strider mot trafikreglerna, eller
- 3) fordonet bristfälliga skick eller felaktiga lastning.

Om det också hos den part i skadan som drabbats av skadan fanns vållande eller någon annan omständighet som anges i 1 mom. 1—3 punkten, ska ersättningsansvaret fördelas mellan parterna med beaktande av alla faktorer som bidragit till skadan.

Trots vad som föreskrivs i 1 och 2 mom., ska ersättning för personskada betalas till den skadelidande i sin helhet från försäkringen för det fordon där den skadelidande var passa-

gerare eller förare. Andra skadelidande får välja vilket av de delaktiga fordonens försäkring som ersättningen betalas från. Därefter fördelas ansvaret mellan försäkringsbolagen enligt 51 §.

34 §

Ersättning för personskada

Ersättning för en personskada bestäms i enlighet med 5 kap. 2, 2 a—2 d, 3, 4, 4 a, 4 b, 7 och 8 § samt 7 kap. 3 § i skadeståndslagen (412/1974), om inte något annat föreskrivs i denna lag. Rätt till ersättning för sveda och värk och andra tillfälliga men finns dock inte, om personskadan är obetydlig.

Bestämmelser om ersättning för sjukvårdskostnader finns dessutom i 4 kap. i denna lag och bestämmelser om ersättning för rehabilitering finns i lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991).

I stället för en fortlöpande ersättning som betalas på grund av inkomstbortfall eller förlust av underhåll kan det betalas en engångsersättning med motsvarande kapitalvärde. Engångsersättning betalas endast av särskilt vägande skäl.

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas beräkningsgrunder för engångsersättning som betalas i stället för fortlöpande ersättning för en personskada.

35 §

Indexjustering av fortlöpande ersättningar

Fortlöpande ersättningar som betalas på grund av personskada med stöd av denna lag eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen ska justeras varje kalenderår med det arbetspensionsindex som avses i 98 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006).

För fastställande av inkomstbortfall och förlust av underhåll ska förvärvsinkomsterna från olika år justeras kalenderårsvis till skadeårets nivå med den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare.

36 §

Samordning av ersättningar med vissa ersättningar för olycka i arbete

Om ett fordonets ägare, innehavare eller förare har rätt att för personskada som orsakats av fordonets användning i trafik få ersättning med stöd av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015) eller lagen om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare (276/2009), ska från fordonets trafikförsäkring endast den del av skadan ersättas som inte ersätts enligt de ovannämnda lagarna.

37 §

Ersättning för sakskada

Ersättning för sakskada bestäms i enlighet med 5 kap. 5 § i skadeståndslagen, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Som skada på fordon ersätts reparationskostnaden eller motsvarande belopp. Fordonets värdeminskning ersätts inte. Om fordonet har förstörts eller det inte till skälig kostnad kan repareras, ersätts som sakskada det gängse värde som fordonet hade omedelbart före skadefallet. Då övergår äganderätten till det skadade eller förstörda fordonet till försäkringsbolaget.

Skada som drabbat något annat djur som utan uppsikt befunnit sig på en trafikled än en ren ersätts inte, om inte fordonets ägare, innehavare, förare eller passagerare har orsakat skadan uppsåtligt eller av oaktsamhet.

38 §

Ersättningens maximibelopp vid sakskada

För sakskada ersätts högst 5 000 000 euro för varje trafikförsäkring som ansvarar för en skada.

Om det maximibelopp som avses i 1 mom. inte räcker till för betalning av full ersättning, fördelas den ersättning som ska betalas i förhållande till storleken av de skador som ska ersättas. Om det efter att ersättningskraven har avgjorts visar sig att någon som inte fått ersättning är berättigad därtill, ska den skada han eller hon lidit ersättas även i det fall att ersättningens maximibelopp sålunda överskrider. Ersättningens belopp får dock inte då överskrida den relativa andel av ersättningen som den ersättningsberättigade skulle ha fått om han eller hon ursprungligen hade funnits bland ersättningstagarna.

39 §

Skada som drabbar den som hjälper en skadelidande

Om någon till följd av en trafikolycka har hamnat i ett sådant tillstånd att det är nödvändigt att ge den skadelidande första hjälpen eller transportera honom eller henne för att få vård, är det försäkringsbolag som ansvarar för trafikskadan skyldigt att ersätta direkt person- och sakskada som drabbat den som hjälpt den skadelidande. Skada som drabbar personer som yrkesmässigt sköter räddningsverksamhet eller egendom som hänför sig till denna verksamhet ersätts dock inte.

40 §

Vissa sakskador som inte ersätts

Från ett fordons försäkring ersätts inte skada som drabbar det fordonet eller ett till det fordonet fast kopplat annat fordon eller egendom som fanns i dessa fordon.

Från fordonets försäkring ersätts inte heller skada på annan egendom som fordonets ägare, innehavare eller förare äger eller annars innehar och som inte fanns i fordonen. Från försäkringen ersätts dock skada på kläder eller andra personliga bruksföremål som en annan passagerare i fordonet än fordonets ägare eller innehavare haft på sig eller med sig.

Vad som föreskrivs i 2 mom. gäller inte för skada som drabbat ett annat fordon som fordonets ägare, innehavare eller förare äger eller har i sin besittning.

41 §

Ersättning för skada när försäkringen upphört att gälla på grund av att fordonet tillgripits

Om inte något annat följer av 49 §, ersätter Trafikförsäkringscentralen en trafikskada när den orsakas av ett fordon vars ägare eller innehavare har sagt upp försäkringen med stöd av 16 § 1 mom. på grund av att fordonet tillgripits.

42 §

Skador som inträffar under vissa arbetsprestationer

En skada som inträffar under lastning, lossning eller annan arbetsprestation ersätts inte, om den drabbar

- 1) fordonets ägare, förare eller någon annan person som utför arbetet i fråga medan fordonet står stilla, eller
- 2) egendom som är föremål för en arbetsprestation eller ett annat fordon som deltar i verksamheten i fråga.

43 §

Skador som orsakas av fordon som är undantagna från försäkringsplikten

Trafikförsäkringscentralen ersätter trafikskador som inträffar i Finland och som orsakas av att fordon vars stadigvarande hemort är i Finland, och för vilka trafikförsäkring enligt 8 § 1 mom. 1—5 punkten inte behöver tecknas, används i trafik.

Trafikförsäkringscentralen ersätter sådana trafikskador som inträffar i Finland och som orsakas av fordon vars stadigvarande hemort är i en annan EES-stat än Finland och som i den staten inte omfattas av skyldighet att teckna försäkring.

44 §

Skador som orsakas av okända fordon

Trafikförsäkringscentralen ersätter personskador som orsakas av användning i trafik i Finland av fordon som förblir okända samt saksador som drabbar hov- eller klövdjur och andra saksador som orsakas i samband med betydande personskador.

45 §

Ersättning för vissa trafikskador som inträffat utanför Finland

Trafikförsäkringscentralen ersätter sådana trafikskador som orsakas av att i 43 § 1 mom. avsedda fordon används i trafik när de inträffar i en annan EES-stat än Finland, om inte fordonets ägare eller innehavare är finska staten.

Om ett skadefall som har orsakats av användning i trafik av ett fordon som förblir okänt har inträffat i en annan EES-stat än Finland, får den skadelidande, om han eller hon har hemort i Finland, framlägga sitt ersättningsanspråk hos Trafikförsäkringscentralen.

En skadelidande med hemort i Finland får framlägga ett ersättningsanspråk hos Trafikförsäkringscentralen för en trafikskada som inträffar i en annan EES-stat eller i en stat som hör till gröna kortsystemet än Finland och som orsakas av användning i trafik av ett sådant fordon som har stadigvarande hemort i en annan EES-stat än Finland, om det ersättnings-skyldiga försäkringsbolaget inte kan redas ut inom två månader från det att skadan inträffade.

46 §

Ersättning för skada när försäkringsplikten har försummats

Trafikförsäkringscentralen ersätter en trafikskada om fordonet inte hade en gällande försäkring vid tidpunkten för skadan, trots att fordonet borde ha försäkrats enligt denna lag eller enligt lagstiftningen i någon annan EES-stat.

Skador som avses i 1 mom. ersätts inte, om den skadelidande är fordonets ägare eller innehavare och passagerare i fordonet eller om den skadelidande är fordonets förare och Trafikförsäkringscentralen kan visa att dessa visste att fordonet var oförsäkrat.

47 §

Förorsakande av skadefall och medverkande i dess uppkomst

Om någon uppsåtligen åsamkat sig själv en personskada, betalas ersättning endast till den del som övriga omständigheter bidragit till att skadan uppkommit. Om någon av grov oaktsamhet medverkat till uppkomsten av den personskada han eller hon lidit, kan ersättningen sänkas eller förvägras enligt vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

På ersättningar enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen görs det inte avdrag som avses i 1 mom. Om ersättning förvägras helt och hållet, ersätts heller ingen rehabilitering.

Ersättning för sakskada kan på grundval av den skadelidandes medverkan sänkas eller förvägras enligt vad som anses skäligt med beaktande av den skuld som ligger den skadelidande till last och övriga omständigheter.

48 §

Hur användning av alkohol eller andra berusningsmedel påverkar ersättningen

Om den skadelidande vid tidpunkten för skadefallet har framfört fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under körningen eller därefter uppgår till minst 1,2 promille eller han eller hon har minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, eller hans eller hennes förmåga att utföra de prestationer som uppgiften kräver är kännbart nedsatt av påverkan av något annat berusningsmedel än alkohol, eller av samverkan mellan sådana ämnen, ersätts den personskada han eller hon tillfogats endast till den del som övriga omständigheter bidragit till skadan.

Om den skadelidande vid tidpunkten för skadefallet har framfört fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under körningen eller därefter uppgår till minst 0,5 promille eller han eller hon har minst 0,22 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, eller hans eller hennes förmåga att utföra de prestationer som uppgiften kräver är nedsatt av påverkan av något annat berusningsmedel än alkohol, eller av samverkan mellan sådana ämnen, sänks ersättningen i proportion till hans eller hennes andel i skadan.

På ersättningar enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen görs inte de avdrag som avses i 1 och 2 mom. Om ersättning förvägras helt och hållet, ersätts heller ingen rehabilitering.

49 §

Ersättning för skada när den skadelidande befunnit sig i ett fordon som tagits i bruk olovligen

Om en trafikskada har inträffat när den skadelidande befann sig i ett fordon som olovligen tagits i bruk och försäkringsbolaget kan visa att den skadelidande var medveten om att fordonet tagits i bruk olovligen, ersätts den skadelidande från fordonets försäkring bara av särskilda skäl. Med olovligen bruk avses gärningar som är straffbara enligt 28 kap. 9 a—9 c § i strafflagen (39/1889).

50 §

Otillräknelighet och nödläge

Försäkringsbolaget får inte för att befria sig från ansvar eller för att begränsa ansvaret åberopa bestämmelserna i 47—49 §, om den som drabbats av en personskada vid tidpunkten för skadan var yngre än tolv år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han eller hon inte kunde ha dömts till straff för brott, eller han eller hon handlade i syfte att förhindra

skada på personer eller egendom under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden var försvarbar.

51 §

Fördelning av ansvaret mellan försäkringsbolag

Om två eller flera försäkringsbolag är ansvariga för samma trafikskada, ansvarar försäkringsbolagen solidariskt för ersättningen enligt vad som är skäligt med beaktande av det vållande som framkommit och övriga omständigheter som förorsakat skadan. Om skadan dock uteslutande har orsakats av bristfällighet i, felaktig lastning av eller av vållande hos ett visst fordon, ansvarar det försäkringsbolag som beviljat försäkring för det fordonet för ersättningen.

52 §

Fördelning av ansvaret mellan trafikförsäkringen och lagen om ansvar i spårtrafik

Om den skadelidande för ett och samma skadefall har rätt till ersättning såväl med stöd av denna lag som med stöd av lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999), fördelas ansvaret mellan försäkringsbolaget och den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik i enlighet med vad som är skäligt med hänsyn till den oaktsamhet som har framgått samt övriga omständigheter som har inverkat på skadan. Om dock skadan orsakats enbart till följd av en omständighet som avses i 33 § 1 mom. i denna lag eller i 5 § i lagen om ansvar i spårtrafik, ska ersättningen i dess helhet betalas av den part som orsakat skadan.

Om ett trafikförsäkringsbolag har betalat ett skadestånd som överstiger dess egen andel, har bolaget rätt att av den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik erhålla den del som bolaget betalat för dennes del.

4 kap.

Ersättning för sjukvård som ges i Finland

53 §

Förutsättningarna för ersättning för sjukvård

Ersättning för sådan sjukvård som behövs med anledning av en skada förutsätter att vården ges såsom offentlig hälso- och sjukvård med stöd av folkhälsolagen (66/1972), lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) eller hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), som en tjänst som avses i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) eller som en tjänst av en självständig yrkesutövare som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), i enlighet med vad som föreskrivs nedan.

54 §

Ersättning för sjukvård som ges inom den offentliga hälso- och sjukvården

Om den skadelidande får behövlig sjukvård på grund av sin skada inom den offentliga hälso- och sjukvården, ersätts den skadelidande för klientavgiften som bestäms enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992), nedan *klientavgiftslagen*.

Om en i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (569/2009) avsedd servicesedel har getts för sjukvården, ersätts den skadelidande för den självriskandel som avses i 3 § 4 punkten i den lagen.

Kommunens eller samkommunens rätt till fullkostnadsavgift

Om den skadelidande har rätt till ersättning för sjukvård, ska försäkringsbolaget betala den kommun eller samkommun som ordnat sjukvården en fullkostnadsavgift för sjukvårdens kostnader. Detta förutsätter att den verksamhetsenhet för den offentliga hälso- och sjukvården som ordnat sjukvården har uppfyllt sin anmälningsskyldighet enligt 56 §.

Fullkostnadsavgift betalas inte för långvarig institutionsvård på grund av en skada. Med långvarig institutionsvård avses vård och omsorg som ges efter det att skadans terapeutiska slutresultat har uppnåtts, dock senast när ett bestående men har kunnat fastställas. Institutionsvården kan inte anses vara långvarig innan vården har fortgått utan avbrott i minst tre månader.

Fullkostnadsavgiften är lika stor som det belopp som den kommun eller samkommun som bär ansvaret för ordnandet av vården är skyldig att enligt 58 § i hälso- och sjukvårdslagen ersätta för vården av en patient som inte är invånare i den kommun som är huvudman för den verksamhetsenhet som ger vården eller i den samkommun som är huvudman för sjukvårdsdistriktet, med avdrag för den klientavgift som med stöd av klientavgiftslagen tagits ut hos den skadelidande. Om en i 54 § 2 mom. avsedd servicesedel har getts för sjukvården, utgör sedelns värde fullkostnadsavgiftens belopp.

Försäkringsbolaget ska ge kommunen eller samkommunen ett beslut om fullkostnadsavgiften, om det är fråga om storleken på en fullkostnadsavgift som betalas på basis av vård som berättigar till ersättning och försäkringsbolaget betalar avgiften till ett mindre belopp än vad som anges i fakturan eller anspråket, eller avgiften har avslagits på den grunden att kommunen eller samkommunen inte har uppfyllt sin anmälningsskyldighet enligt 56 §. Ett beslut ska också ges om kommunen eller samkommunen begär ett beslut av försäkringsbolaget.

Anmälningsskyldighet hos verksamhetsenheter för den offentliga hälso- och sjukvården

En verksamhetsenhet för den offentliga hälso- och sjukvården ska för att få en fullkostnadsavgift, trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter, till försäkringsbolaget för utredning av ersättningsansvaret och betalning av fullkostnadsavgiften lämna de nödvändiga uppgifter om vårdbesöken som avses i 12 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992). Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål efter det att den skadelidande har sökt sig till vård på grund av ett skadefall. Till försäkringsbolaget ska samtidigt anmälas identifieringsuppgifterna om de fordon som varit delaktiga i trafikskadan eller som orsakat den och som en verksamhetsenhet för den offentliga hälso- och sjukvården får reda på av den skadelidande. Uppgifterna kan också inkluderas i den anmälan som avses i 2 mom.

Om det i samband med det första vårdbesöket eller senare beslutas om åtgärder om vilka en plan enligt 4 a § i lagen om patientens ställning och rättigheter ska upprättas eller om vilka det på något annat sätt fattas ett beslut, ska verksamhetsenheten för hälso- och sjukvården skicka planen eller beslutet till försäkringsbolaget inom fyra vardagar från den dag då journalanteckningarna ska göras enligt de bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen om patientens ställning och rättigheter. Om ingen plan har upprättats, ska till försäkringsbolaget skickas ett läkarutlåtande eller en patientjournal som beskriver den vård om vilken det beslutats. Om en kommun eller samkommun avser ordna vården som köptjänst eller genom användning av servicesedel, ska försäkringsbolaget samtidigt underrättas om detta. Om det inte är möjligt att göra en anmälan inom ovannämnda tid på grund av en storolycka eller en sjukdomsepidemi eller på grund av därmed jämförbart oöverstigligt hinder, ska anmälan göras så snart hindret inte längre finns.

Den anmälningsskyldighet som föreskrivs i 2 mom. gäller inte

1) brådskande sjukvård, varmed avses bedömning av behovet av omedelbar vård, och vård som inte kan skjutas upp utan att skadan eller sjukdomen väsentligen förvärras,

2) besök på en mottagning vid en verksamhetsenhet för den offentliga hälso- och sjukvården samt röntgenundersökning, ultraljudsundersökning och andra därmed jämförbara mindre undersöknings- och vårdåtgärder som utförs i samband med det besöket.

Om den skadelidande eller verksamhetsenheten för hälso- och sjukvården inte har fått kännedom om det försäkringsbolag som har försäkrat fordonet, ska det göras en anmälan till Trafikförsäkringscentralen för utredning av det försäkringsbolag som är ersättningsansvarigt.

57 §

Försäkringsbolagets rätt att hänvisa skadelidande till en vårdplats

Försäkringsbolaget har rätt att genom en betalningsförbindelse hänvisa den skadelidande till en vårdplats som bolaget väljer, när det är fråga om vård som avses i 56 § 2 mom. Vårdplatsen ska vara sådan där den skadelidande får den vård som den trafikskada som ska ersättas kräver.

Ett beslut om betalningsförbindelse ska utan dröjsmål ges till den skadelidande och ett meddelande om beslutet ska lämnas till den verksamhetsenhet för den offentliga hälso- och sjukvården som gjort anmälan om vården och till den verksamhetsenhet för den offentliga hälso- och sjukvården som den skadelidande har överfört till eller enligt anmälan avses bli överförd till för vård.

Om vård har getts vid en verksamhetsenhet för den offentliga hälso- och sjukvården, trots att försäkringsbolaget genom en betalningsförbindelse har hänvisat den skadelidande till en verksamhetsenhet för den privata hälso- och sjukvården, behöver försäkringsbolaget trots vad som föreskrivs i 55 § endast ersätta klientavgiften enligt 54 § 1 mom.

58 §

Ersättning för kostnader för sjukvård utan betalningsförbindelse inom den privata hälso- och sjukvården

Ersättning ska betalas till den skadelidande för skäligen kostnader som orsakats av vård som getts utan betalningsförbindelse inom den privata hälso- och sjukvården när det är fråga om

1) brådskande sjukvård, varmed avses bedömning av behovet av omedelbar vård och vård som inte kan skjutas upp utan att skadan eller sjukdomen väsentligen förvärras,

2) ett läkarbesök och röntgenundersökning, ultraljudsundersökning och andra därmed jämförbara mindre undersöknings- och vårdåtgärder som utförs i samband med det besöket.

Tjänsteleverantörer inom den privata hälso- och sjukvården ska trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar av rätten att få uppgifter lämna försäkringsbolaget de uppgifter som avses i 12 § i lagen om patientens ställning och rättigheter om vårdbesök som avses i 1 mom.

59 §

Ersättning för kostnader för sådan sjukvård inom den privata hälso- och sjukvården som förutsätter en betalningsförbindelse

Kostnader som orsakats av den skadelidande av annan än i 58 § avsedd vård som getts inom den privata hälso- och sjukvården ersätts om försäkringsbolaget har gett den skadelidande en betalningsförbindelse för vården. Försäkringsbolaget har rätt att genom en betal-

ningsförbindelse hänvisa den skadelidande till en vårdplats som bolaget väljer. Vårdplatsen ska vara sådan att den skadelidande där får den vård som den skada som ska ersättas förutsätter.

Om vård som avses i 1 mom. ges någon annanstans än på den vårdplats som anges i betalningsförbindelsen eller om försäkringsbolaget inte har gett en betalningsförbindelse enligt 1 mom., betalas som ersättning för vården till den skadelidande högst den klientavgift som den skadelidande enligt klientavgiftslagen själv skulle ha varit tvungen att betala för motsvarande vård inom den offentliga hälso- och sjukvården.

Den som ger vård såsom privat hälso- och sjukvård ska innan vården inleds underrätta den skadelidande som söker sig till vård om att en betalningsförbindelse behövs samt tillsammans med begäran om betalningsförbindelse skicka försäkringsbolaget en plan enligt 4 a § i lagen om patientens ställning och rättigheter.

5 kap.

Ersättningsförfarandet och regressrätt

60 §

Framställande av ersättningsanspråk

Den skadelidande har rätt att kräva ersättning direkt av försäkringsbolaget.

Ersättningsanspråket ska framställas hos det försäkringsbolag som sannolikt bär ersättningsansvar för skadefallet. När det gäller personskador kan ersättningsanspråket också framställas hos det försäkringsbolag som har beviljat försäkring för det fordon i vilket den skadelidande befann sig när skadan inträffade. Andra skadelidande som drabbats av personskador än fordonets förare eller passagerare får framställa ett ersättningsanspråk hos vilket försäkringsbolag som helst som försäkrat ett i trafikskadan delaktigt fordon.

61 §

Tidsfrist för ersättningsanspråk samt preskription

Ersättningsanspråket ska framläggas hos försäkringsbolaget inom tre år från det att den person som söker ersättning har fått uppgift om skadefallet och om de skadepåföljder som skadefallet har orsakat. Ersättningsanspråket ska i varje fall framläggas inom tio år från det att skadepåföljden uppkommit.

Med framläggande av ersättningsanspråk jämställs anmälan om ett skadefall. Ersättningsanspråket ska innehålla uppgift om platsen och tidpunkten för skadan samt om den skadelidande och dennes adress.

Om något ersättningsanspråk inte läggs fram inom den tid som anges i 1 mom., förlorar den som söker ersättning sin rätt till den. Av synnerligen vägande skäl kan ersättningsanspråket behandlas också efter den tidsfrist som anges i 1 mom.

62 §

Tidsfrist för betalning av ersättning

Försäkringsbolaget ska inleda utredningen av ett ersättningsärende utan dröjsmål och senast inom sju dagar från att det blev anhängigt.

Försäkringsbolaget ska utan dröjsmål och senast en månad efter att det har fått de handlingar, uppgifter och annan tillräcklig utredning som avses i 69 § i lagen om försäkringsavtal betala ut ersättning eller meddela att någon ersättning inte betalas.

Om ersättningsbeloppet inte är ostridigt, ska försäkringsbolaget dock betala den ostridiga delen av ersättningen inom den tid som nämns i 2 mom.

Om ansvaret för ersättningen är oklart eller om ersättningens belopp inte i sin helhet har kunnat fastställas, ska försäkringsbolaget trots vad som föreskrivs i 2 mom. ge sitt motiverade svar inom tre månader från den dag då den skadelidande framställde sitt anspråk.

63 §

Meddelande och motivering av beslut

Försäkringsbolaget ska delge sitt beslut genom att skicka det till mottagaren på den adress som denne har uppgett. På motivering av försäkringsbolagets beslut tillämpas vad som föreskrivs i 45 § i förvaltningslagen (434/2003). Om ett beslut om att sänka eller förvägra ersättning för personskada till väsentliga delar grundar sig på medicinska faktorer, ska beslutets motivering innehålla de faktorer som i huvudsak påverkat bedömningen och de slutsatser som gjorts utifrån dem.

64 §

Trafikskadenämnden

Bestämmelser om trafikskadenämnden och dess tillsättande, medlemmar och förvaltning och om finansiering av dess verksamhet finns i lagen om trafikskadenämnden (441/2002).

65 §

Rätt att begära utlåtande av trafikskadenämnden

Den skadelidande, försäkringstagaren och övriga ersättningsberättigade har rätt att begära utlåtande av trafikskadenämnden i ett ersättningsärende inom ett år från det att försäkringsbolaget gav sitt beslut.

Om ett domstolsavgörande som vunnit laga kraft har meddelats i ett ersättningsärende, får trafikskadenämnden inte behandla den del av ärendet som domstolen avgjort.

Ett försäkringsbolag och en domstol får begära utlåtande av trafikskadenämnden medan de behandlar ett ersättningsärende.

66 §

Skyldighet att begära utlåtande av trafikskadenämnden

Om ett ersättningsärende inte har avgjorts genom en domstols eller besvärsnämnds dom eller beslut som vunnit laga kraft, ska försäkringsbolaget begära utlåtande av trafikskadenämnden innan det ger sitt beslut, när ärendet gäller

1) fortlöpande ersättning som betalas på grundval av bestående inkomstbortfall eller dödsfall eller kapitalvärdet av den fortlöpande ersättning som betalas som engångsersättning i stället för sådan ersättning,

2) förhöjning eller sänkning av fortlöpande ersättning med stöd av 5 kap. 8 § i skadeståndslagen,

3) ersättning för men, om skadan är svår,

4) rättelse av ett oriktigt beslut till en parts nackdel, om parten inte samtycker till rättelsen av felet; utlåtande behöver dock inte begäras om felet är uppenbart och det har orsakats av en parts eget förfarande eller om det är fråga om ett uppenbart skriv- eller räknepfel.

Om försäkringsbolagets beslut avviker från trafikskadenämndens utlåtande till ersättningstagarens nackdel, ska försäkringsbolaget foga utlåtandet till sitt beslut och delge nämnden beslutet.

67 §

Fördröjd ersättning

Om utbetalning av ersättning för personskada fördröjs, ska försäkringsbolaget betala den fördröjda ersättningen för dröjsmålstiden som förhöjd (*dröjsmålsförhöjning*). Om utbetalning av ersättning för sakskada fördröjs, ska försäkringsbolaget betala dröjsmålsränta på ersättningen. Dröjsmålsförhöjningen och dröjsmålsräntan bestäms enligt den räntesats som anges i 4 § 1 mom. i räntelagen. Skyldigheten att betala ersättningen förhöjd gäller inte prestationer, grundade på samordning eller regressrätt, mellan försäkrings- eller pensionsanstalter som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet.

Dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta ska betalas från och med den dag då försäkringsbolaget enligt 62 och 70 § senast borde ha betalat ut ersättning. Om utlåtagande av trafikskadenämnden ska begäras i ärendet, ska dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta dock betalas först från och med den dag då utlåtagandet gavs. Om utredningen ska anses vara otillräcklig endast i fråga om ersättningsbeloppet, ska dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta dock betalas på det ersättningsbelopp som skäligen kan anses vara utrett. För en sådan ersättningspost som med stöd av ett och samma beslut ska betalas senare räknas dock dröjsmålsförhöjningen från förfalldagen.

Om det beror av den skadelidande att ersättning inte har kunnat betalas ut inom föreskriven tid, är försäkringsbolaget inte skyldigt att betala dröjsmålsförhöjning eller dröjsmålsränta för en längre tid än från den dag då hindret för försäkringsbolaget veterligen upphörde. Om utbetalning av ersättningen fördröjs till följd av bestämmelser i lag eller på grund av avbrott i den allmänna samfärdseln eller i den allmänna betalningsrörelsen eller av annat liknande oöverstigligt hinder, är försäkringsbolaget inte skyldigt att betala dröjsmålsförhöjning eller dröjsmålsränta för dröjsmålet.

Dröjsmålsförhöjning eller dröjsmålsränta som understiger 7,28 euro betalas inte ut. Beloppet justeras varje kalenderår med den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare. Det justerade eurobeloppet avrundas till närmaste cent.

68 §

Ersättningstagarens anmälningsplikt

Ersättningstagaren är skyldig att till försäkringsbolaget, när ersättning betalas med stöd av 5 kap. 2, 2 d, 4 och 4 b § i skadeståndslagen eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen, utan dröjsmål och på eget initiativ anmäla ändringar som påverkar ersättningen, förutsatt att denna skyldighet anges i ersättningsbeslutet.

69 §

Skaderegleringsrepresentanter och ersättningsombud

Om ett i försäkringsbolagslagen avsett försäkringsbolag eller ett sådant försäkringsbolag från ett tredjeland som avses i lagen om utländska försäkringsbolag har för avsikt att bedriva trafikförsäkring eller om ett i försäkringsbolagslagen avsett försäkringsbolag har för avsikt att i andra EES-stater bedriva annan till skadeförsäkringsklass 10 hörande försäkring än ansvarsförsäkring för fraktförare, ska bolaget utse en skaderegleringsrepresentant i varje annan EES-stat.

Skaderegleringsrepresentanten har befogenhet att för handläggning och reglering av ersättningsanspråk företräda ett eller flera försäkringsbolag och att betala skadeersättningar. Skaderegleringsrepresentanten ska vara bosatt eller etablerad i den EES-stat för vilken han eller hon har utsetts och kunna vara verksam på de officiella språken i staten i fråga.

Försäkringsbolagen ska utan dröjsmål till alla EES-staters informationscentra enligt direktivet skicka namn och kontaktuppgifter på sina skaderegleringsrepresentanter samt ändringar i dessa uppgifter.

Om ett utländskt EES-försäkringsbolag har för avsikt att bedriva trafikförsäkring i Finland på basis av rätten till fritt tillhandahållande av tjänster från ett utländskt verksamhetsställe ska bolaget, utöver vad som särskilt föreskrivs om nämnda verksamhet, här utse en representant (*ersättningsombud*) med uppgift att ordna behandlingen av ersättningsanspråk och utbetalningen av ersättningar. Ersättningsombudet ska bemyndigas att representera bolaget i ärenden som gäller ersättning för trafikskador eller trafikförsäkringars giltighet. Ersättningsombudet ska ha stadigvarande hemort eller verksamhetsställe i Finland.

70 §

Rätt att kräva ersättning av skaderegleringsrepresentanten

Om ett skadefall har inträffat i en annan EES-stat eller stat som hör till gröna kortsystemet än Finland, och skadan har orsakats av användning av ett sådant fordon i trafik vars stadigvarande hemort är i en annan EES-stat än Finland, kan en skadelidande som har bopingsort i Finland kräva ersättning av det försäkringsbolag som är ansvarigt för skadan eller av den för Finland utsedda skaderegleringsrepresentanten.

Skaderegleringsrepresentanten ska inom tre månader från den dag då den skadelidande framställde sitt ersättningsanspråk ersätta en i 1 mom. avsedd trafikskada eller lämna ett motiverat ersättningsanbud, om ersättningsansvaret inte bestrids och skadornas storlek har bestämts.

Om ersättningsansvaret bestrids helt eller delvis, ersättningsansvaret är oklart eller skadornas storlek inte har bestämts i sin helhet, ska försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant inom den tid som anges i 2 mom. lämna ett motiverat svar på ersättningsanspråket.

Om försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant inte iakttar de bestämmelser som avses i 1—3 mom. kan Finansinspektionen vidta sådana tillsynsåtgärder mot försäkringsbolaget som föreskrivs i lagen om Finansinspektionen (878/2008).

71 §

Trafikförsäkringscentralens ansvar för fördröjd behandling av ett ersättningsärende

En skadelidande med hemort i Finland kan kräva ersättning av Trafikförsäkringscentralen med anledning av ett skadefall som avses i 70 §, om det försäkringsbolag som är ansvarigt för skadan eller dess skaderegleringsrepresentant inte har lämnat ett i 70 § 2 mom. avsett motiverat ersättningsanbud eller ett i 3 mom. i den paragrafen avsett motiverat svar på ett ersättningsanspråk inom tre månader från det att ersättningsanspråket framställdes, eller om försäkringsbolaget inte har utsett en skaderegleringsrepresentant i Finland. Trafikförsäkringscentralen får dock inte behandla ersättningsanspråket, om den skadelidande har väckt talan om ersättning mot försäkringsbolaget vid en allmän domstol.

Trafikförsäkringscentralen ska vidta åtgärder för behandling av ett ersättningsärende inom två månader från det att den skadelidande framställde sitt ersättningsanspråk. Centralen får inte fortsätta behandlingen av ersättningsärendet, om försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant medan behandlingen av ärendet pågår lämnar ett motiverat svar på ersättningsanspråket.

Trafikförsäkringscentralen ska omedelbart lämna meddelande till följande parter om ett ersättningsanspråk enligt 2 mom. och om sin avsikt att besvara ersättningsanspråket inom två månader från det att ersättningsanspråket framställdes:

- 1) försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant,

- 2) ersättningsorganet i den EES-stat där försäkringsbolagets hemort är belägen, och
- 3) den som orsakade skadan, om denne är känd för Trafikförsäkringscentralen.

72 §

Den skadelidandes rätt att få uppgifter av Trafikförsäkringscentralen

Trafikförsäkringscentralen ska på begäran ge en skadelidande som är bosatt i Finland namnet på och adressen till ägaren eller innehavaren av det fordon som vållat skadan.

Om trafikskadan har inträffat i en EES-stat eller i en stat som hör till gröna kortsystemet och den orsakats av ett fordon som har stadigvarande hemort i någon annan EES-stat än Finland och som är försäkrat i ett försäkringsbolag i någon annan EES-stat än Finland, ska Trafikförsäkringscentralen på begäran ge en skadelidande som är bosatt i Finland uppgifter om försäkringsbolaget och bolagets adress, om försäkringsavtalets nummer och om försäkringsbolagets skaderegleringsrepresentant i Finland och dennes adress. Trafikförsäkringscentralen är dock inte skyldig att ge uppgifter om en trafikskada som inträffat för mer än sju år sedan.

En skadelidande som är bosatt i någon annan EES-stat än Finland har rätt att av Trafikförsäkringscentralen få de uppgifter som avses i 1 och 2 mom., om det fordon som orsakat trafikskadan har stadigvarande hemort i Finland eller trafikskadan har inträffat i Finland. Trafikförsäkringscentralen kan dessutom förutsätta att en skadelidande som avses i detta moment visar att han eller hon har grundad anledning att få de uppgifter som avses i 1 mom.

73 §

Försäkringsbolagets regressrätt

Om en skadelidande har rätt att av tredje man kräva det ersättningsbelopp som försäkringsbolaget har betalat till den skadelidande, övergår den rätten till försäkringsbolaget.

Om tredje man är privatperson, arbetstagare eller tjänsteman eller någon annan som enligt 3 kap. 1 § i skadeståndslagen kan jämföras med dem eller är fordonets ägare, innehavare, förare eller passagerare, övergår rätten dock endast om tredje man har orsakat skadefallet uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, eller om föraren har orsakat skadan medan han eller hon framförde fordonet under förhållanden som avses i 48 § 1 mom.

74 §

Trafikförsäkringscentralens regressrätt

Om Trafikförsäkringscentralen har betalat ersättning till den skadelidande enligt 43 § 2 mom., 44 §, 45 § 2 eller 3 mom. eller 46 § 1 mom. har centralen rätt att kräva tillbaka den betalda ersättningen enligt följande:

- 1) om det inte finns någon skyldighet att försäkra fordonet, av den nationella garantifonden i den EES-stat där fordonet har stadigvarande hemort,
- 2) om försäkringsbolaget inte kan identifieras, av den nationella garantifonden i den EES-stat där det fordon som orsakat skadan har stadigvarande hemort,
- 3) om fordonet inte kan identifieras, av den nationella garantifonden i den EES-stat där skadan inträffade,
- 4) om det är fråga om ett fordon med stadigvarande hemort i ett tredjeland, av den nationella garantifonden i den EES-stat där skadan inträffade, eller
- 5) om det är fråga om ett fordon vars försäkringsplikt har försumrats, av den nationella garantifonden i den EES-stat där fordonet har stadigvarande hemort.

Trafikförsäkringscentralen har rätt att kräva tillbaka ersättning som den betalat med stöd av 71 § av ersättningsorganet i den EES-stat där det försäkringsbolag som har ingått

försäkringsavtalet är etablerat. Om det ersättningskyldiga försäkringsbolag som har ingått försäkringsavtalet är etablerat i Finland och om ersättningsorganet i den EES-stat där den skadelidande är bosatt har betalat ersättningen, har ersättningsorganet i EES-staten i fråga rätt att kräva tillbaka den betalda ersättningen av Trafikförsäkringscentralen. Då övergår den skadelidandes rätt att få ersättning av den som orsakat skadan eller av dennes försäkringsbolag till Trafikförsäkringscentralen till den del som ersättningsorganet i EES-staten i fråga har betalat ersättning för skadan.

Om Trafikförsäkringscentralen till följd av överlåtelse av försäkringsbeståndet på grund av försäkringsbolagets likvidation eller konkurs har betalat ersättning till en skadelidande, övergår den skadelidandes rätt till ersättning från administrations- eller konkursboet till centralen upp till det belopp som centralen har betalat.

6 kap.

Fördelningssystemet

75 §

Fördelningssystemet och de kostnader som ska täckas ur det

Försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkring ska årligen delta i att täcka de i 2 mom. avsedda kostnader som de och Trafikförsäkringscentralen har betalat under respektive kalenderår i förhållande till den premieinkomst som används som grund för finansieringen av fördelningssystemet (*fördelningsinkomst*) på det sätt som föreskrivs i detta kapitel (*fördelningssystemet*). Fördelningsinkomsten erhålls genom att till den premieinkomst för trafikförsäkring som ingår i försäkringsbolagets resultaträkning addera de självrisker som kunderna betalar till bolaget.

De kostnader som ska täckas genom fördelningssystemet (*fördelningskostnaderna*) är

- 1) kostnader som orsakas av skador som Trafikförsäkringscentralen ansvarar för, utan de ersättningar som anges i 2—6 punkten, från vilket belopp avgifter enligt 27 och 28 § och premierna för gräns- och förflyttningförsäkringar har avdragits,
- 2) indexjusteringar av de fortlöpande ersättningar som avses i 35 §,
- 3) de sjukvårdskostnader som det föreskrivs om i 34, 53, 54, 58 och 59 § och som betalas när över nio år förflutit från ingången av kalenderåret efter den dag då trafikskadan inträffade,
- 4) sådana ersättningar för rehabilitering som avses i 7 § i lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen och som betalas när över nio år förflutit från ingången av kalenderåret efter den dag då trafikskadan inträffade,
- 5) fullkostnadsavgift enligt 55 § när över nio år förflutit från ingången av kalenderåret efter den dag då trafikskadan inträffade,
- 6) ersättningar för stora skador enligt vad som föreskrivs i 4 mom.

Med stor skada avses i 2 mom. 6 punkten en händelse som är begränsad i tid och rum eller en serie av händelser med samma ursprung, varav följer att ersättningar enligt trafikförsäkringen betalas till en eller flera skadelidande eller andra ersättningsberättigade till ett belopp på sammanlagt över 75 000 000 euro (*gräns för stor skada*). Till de ovan avsedda ersättningarna räknas också de fullkostnadsavgifter som avses i 55 §.

Ersättningar för stora skador beaktas endast till den del som dessa ersättningar överskrider gränsen för stora skador. Ett försäkringsbolags andel i en stor skada bildas av de ersättningar som försäkringsbolaget betalar efter det att de ersättningar som alla försäkringsbolag sammanlagt har betalat för samma stora skada har överskridit gränsen för stora skador. Såsom ersättningar beaktas dock inte de betalningar som avses i 2 mom. 1—5 punkten. Från betalningarna avdras de ersättningar som försäkringsbolaget fått med stöd av regressrätten enligt 73 §.

76 §

Storleken på fördelningsavgiften

Trafikförsäkringscentralen meddelar försäkringsbolagen senast den 31 maj det år som föregår betalningsåret (*fördelningsåret*) för i 75 mom. nämnda fördelningskostnader det relationstal som bestämmer beloppet av de finansieringsandelar (*fördelningsavgifter*) som behövs för finansieringen av fördelningsystemet, i proportion till fördelningsårets fördelningsinkomst. Relationstalet ska grunda sig på en uppskattning av storleken på fördelningskostnaderna och fördelningsinkomsterna under fördelningsåret. Dessutom ska i relationstalet beaktas det över- eller underskott (*fördelningsaldo*) som bildas av skillnaden mellan fördelningsavgifterna och fördelningskostnaderna för de år som föregår fördelningsåret. Närmare bestämmelser om beaktandet av fördelningsaldot vid bestämningen av relationstalet utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Den bolagsspecifika fördelningsavgiften fås genom att multiplicera relationstalet enligt 1 mom. med försäkringsbolagets fördelningsinkomst under fördelningsåret. Det bolagsspecifika fördelningsaldot bestäms så att den motsvarar den relativa andel av fördelningsaldot för fördelningsåret och de år som föregår det som försäkringsbolagets fördelningsinkomst utgör av alla försäkringsbolagens totala fördelningsinkomst för fördelningsåret. Det bolagsspecifika fördelningsaldot utgör försäkringsbolagets skuld till fördelningsystemet, om saldot visar överskott och försäkringsbolagets fordran hos fördelningsystemet, om saldot visar underskott.

Trafikförsäkringscentralen gör senast den 31 maj under fördelningsåret upp en kalkyl över fördelningskostnaderna och av beloppen av de bolagsspecifika fördelningsavgifterna och fördelningsaldona. Närmare bestämmelser om grunderna för kalkylen utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Trafikförsäkringscentralen fastställer slutligt före den 31 maj året efter fördelningsåret beloppet av fördelningskostnaderna under fördelningsåret samt de försäkringsbolagsspecifika fördelningsavgifterna och fördelningsaldona.

77 §

Betalning av fördelningsavgift

Försäkringsbolaget ska betala till Trafikförsäkringscentralen eller Trafikförsäkringscentralen betala till försäkringsbolaget den kalkylerade fördelningsavgift som avses i 76 § 3 mom. och skillnaden mellan den slutligt fastställda fördelningsavgift som avses i 76 § 4 mom. och motvarande kalkylerade fördelningsavgift. Närmare bestämmelser om avgiften utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Till beloppet som beror på skillnaden mellan den slutligt fastställda avgiften och motsvarande kalkylerade avgift enligt 1 mom. fogas en ränta som räknas på skillnaden för ett års tid räknat från och med den 1 juli under fördelningsåret. Som ränta används den referensränta enligt 12 § i räntelagen som gäller nämnda dag.

78 §

Hur överföring eller överlåtelse av försäkringsbeståndet påverkar fördelningsavgiften

Om försäkringsbeståndet helt eller delvis har överförts från ett försäkringsbolag till ett annat till följd av delning eller överlåtelse av försäkringsbeståndet, ska realiserade och förhandsuppskattade premieinkomster och fördelningskostnader som hänför sig till överförda försäkringar samt den andel som motsvarar försäkringarna i det fastställda fördelningsaldot för det år som föregår fördelningsåret, vid uppgörandet av kalkylen enligt 76 § och när fördelningsposter fastställs anses höra till det försäkringsbolag som försäkringsbeståndet har överförts till.

Särskilda bestämmelser

79 §

Tid för väckande av talan

Talan med anledning av försäkringsbolagets ersättningsbeslut eller annat beslut som inverkar på försäkringstagarens, den försäkrades, en skadelidandes eller någon annan ersättningsberättigads ställning ska väckas mot försäkringsbolaget inom tre år från det att parten fått ett skriftligt besked om försäkringsbolagets beslut och denna tidsfrist, annars är tale-rätten förlorad.

Om ärendet anhängiggörs i Försäkringsnämnden eller trafikskadenämnden eller i något annat organ som avgör konsumenttvister, avstannar tiden för väckande av talan för den tid som förfarandet i organet pågår.

Tiden för väckande av talan anses ha avbrutits den dag som ärendets behandling avslutas i dessa organ.

Tiden för väckande av talan anses inte ha avbrutits om behandlingen av ärendet i en domstol eller ett organ som avses i 2 mom. avbryts eller återkallas innan ärendet har avgjorts. Då löper dock tiden för väckande av talan tidigast ut ett år efter det att förfarandet avslutades. Tiden för väckande av talan kan förlängas på detta sätt endast en gång.

80 §

Behandling av ersättningsärenden i domstol

Om ersättning för trafikskada yrkas i domstol av ett fordons ägare, innehavare, förare eller passagerare med stöd av någon annan än denna lag, ska ersättning utdömas i enlighet med denna lag och oberoende av om han eller hon också har en fordran mot den skadelidande. Ett belopp som utdömts på detta sett får endast tas ut hos det försäkringsbolag som ansvarar för trafikskadan och genom att betala ersättningen till den skadelidande blir bolaget befriat från ansvar. Försäkringsbolaget är också skyldigt att betala ersättning till den skadelidande för rättegångskostnader som utdömts på grund av behandling av ett skadeståndsanspråk som ersätts enligt denna lag och dröjsmålsränta.

Skadeståndsanspråk som avses i 1 mom. får inte prövas, om det inte visas att det försäkringsbolag som är ansvarigt för skadan har vägrat betala det skadestånd som yrkats.

Det försäkringsbolag som är ansvarigt för trafikskadan och som har vägrat betala skadestånd som krävts av det, ska skriftligen på det sätt som föreskrivs om delgivning av stämning inkallas för att bli hört. Kallelsetiden ska vara minst 14 dagar.

Försäkringsbolaget har rätt att söka ändring i tingsrättens och hovrättens avgörande.

81 §

Kommunens och samkommunens rätt att söka ändring

En kommun eller samkommun är inte part i ett ärende som gäller en skadelidandes rätt att få ersättning enligt denna lag på den grunden att den har ordnat vård för den skadelidande.

En kommun eller samkommun får söka ändring i ett beslut som gäller fullkostnadsavgift på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Försäkringsbolagets och Trafikförsäkringscentralens rätt att få uppgifter

Ett försäkringsbolag har trots tystnadsplikten och andra begränsningar av rätten till uppgifter rätt att

1) av försäkrings- eller pensionsinstitut som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra instanser som lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas på få uppgifter om den skadelidandes eller ersättningsberättigades anställningsförhållanden, företagarbete och inkomster, förmåner som utbetalats till honom eller henne och om andra motsvarande omständigheter,

2) av arbetsgivare få uppgifter om arbetstagarens arbete, om vederlag som arbetsgivaren betalar denne och om grunderna för dem och om andra motsvarande omständigheter, och

3) av läkare och av andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter avsedda verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården, av en instans som verkställer den skadelidandes rehabilitering och av andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården samt av producenter av sociala tjänster eller vårdinstitut på begäran få utlåtanden som de sammanställt och andra uppgifter från journalhandlingar, om hälsotillstånd, arbetsförmåga, vård och rehabilitering.

Den i 1 mom. avsedda rätt som försäkringsbolag har att få uppgifter förutsätter att uppgifterna är nödvändiga för avgörande av ett försäkrings- eller ersättningsärende som behandlas eller annars är nödvändiga för skötseln av uppgifter enligt denna lag.

Trafikförsäkringscentralen har trots tystnadsplikten och andra begränsningar av rätten till uppgifter rätt att av myndigheter och försäkringsbolag få uppgifter om oförsäkrade fordon för skötseln av uppgifter enligt 29 §.

Försäkringsbolag har för fastställande av försäkringspremie och Trafikförsäkringscentralen för förmedlande av uppgifter till försäkringsbolag rätt att trots tystnadsplikten och andra begränsningar av rätten till uppgifter få uppgifter av myndigheter om

1) avställda fordon som använts i trafik,

2) fordon vars tekniska egenskaper har ändrats så att fordonskategorin har ändrats, och

3) fordon som registrerats för privat bruk men som har använts i tillståndspliktig yrkestrafik.

De uppgifter som avses i denna paragraf får utan samtycke av den vars intressen sekretessen är avsedd att skyddas inhämtas med hjälp av teknisk anslutning.

Teknisk anslutning

Ett försäkringsbolag har rätt att öppna en teknisk anslutning för en sammanslutning som verkställer lagstadgad försäkring till sådana uppgifter i sitt personregister som den sammanslutningen enligt lag har rätt att få för skötseln av sina uppgifter.

Med hjälp av en teknisk anslutning som öppnats med stöd av denna paragraf får också sekretessbelagda uppgifter inhämtas utan samtycke av den vars intressen sekretessen är avsedd att skyddas.

Innan en teknisk anslutning öppnas ska den som begär uppgifter lämna utredning till den som öppnar den tekniska anslutningen om att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

84 §

Försäkringsbolags rätt att lämna ut uppgifter

Ett försäkringsbolag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter rätt att till verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården och självständiga yrkesutövare som tillhandahåller i 53 § avsedda tjänster lämna sådana uppgifter om den skadelidande som är nödvändiga för beviljande av betalningsförbindelse eller när försäkringsbolaget begär expertutlåtande för avgörande av ett ersättningsärende.

Bestämmelser om försäkringsbolags rätt att lämna ut uppgifter trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter finns i övrigt i 30 kap. 3 § i försäkringsbolagslagen.

85 §

Bevaring av handlingar i försäkringsbolag

Ett försäkringsbolag ska bevara handlingar i enlighet med vad som föreskrivs i arkivlagen (831/1994). Om arkivverket inte har bestämt om varaktig bevaring, ska försäkringsbolaget bevara

- 1) handlingar som gäller försäkringars giltighet och personskador i minst 100 år,
- 2) handlingar som gäller sökande av ändring i minst 50 år, om de inte enligt 1 punkten ska bevaras längre än så,
- 3) övriga handlingar som hänför sig till verkställigheten av denna lag i minst 10 år.

Bevaringstiden för handlingar som gäller ett ersättningsärende börjar när ersättningsärendet blir anhängigt i försäkringsbolaget. Bevaringstiden för handlingar som hänför sig till en försäkring börjar när handlingen kommer in till försäkringsbolaget.

86 §

Informationscentrum

Trafikförsäkringscentralen är det informationscentrum som avses i direktivet.

För att trygga de skadelidandes intressen och säkra en snabb tillgång till information i sådana skadefall som avses i 70 § samlar Trafikförsäkringscentralen in och sprider information som har betydelse för erhållande av ersättning samt hjälper dem som har rätt till information att få den.

I det syfte som anges i 2 mom. ska Trafikförsäkringscentralen ordna sammanställning och spridning av information om

- 1) registreringstecken för fordon som är registrerade i Finland,
- 2) nummer på försäkringsavtal och i fråga om avtal som upphört, datumet för upphörandet,
- 3) försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkring i Finland och skaderegleringsrepresentanter som de utsett,
- 4) fordon som enligt 8 § 1 mom. 2 punkten är undantagna från försäkringsplikten och organ som ansvarar för skador som dessa orsakat, och
- 5) skaderegleringsrepresentanter som försäkringsbolag verksamma i andra EES-stater än Finland har utsett för Finland.

Trafikförsäkringscentralen ska samarbeta med andra EES-staters informationscentra för att förse dem med sådan information som anges i 3 mom. och i 72 § eller för att från andra EES-staters informationscentra skaffa motsvarande information för skadelidande.

Trafikförsäkringscentralen har rätt att av de myndigheter och försäkringsbolag som ansvarar för anskaffning eller arkivering av den information som avses i 3 mom. få informationen i fråga om ett fordon under sju år efter att fordonet har avregistrerats eller försäkringsavtalet har upphört att gälla.

87 §

Trafikförsäkringscentralens övriga uppgifter

Utöver vad som föreskrivs ovan har Trafikförsäkringscentralen i uppgift att vara nationell byrå samt sammanställa statistik över ersatta trafikskador (*trafikskadestatistik*) och över ersättningar som betalats från trafikförsäkringen fordonsgruppsvis (*riskundersökning*). Närmare bestämmelser om innehållet i riskundersökningen får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Trafikförsäkringscentralen får

- 1) ingå internationella överenskommelser som hänför sig till verkställandet av trafikförsäkring,
- 2) bemyndiga en representant att sköta de uppgifter som skaderegleringsrepresentanten har enligt avtal om gröna kort,
- 3) bevilja gräns- och förflyttningsförsäkringar,
- 4) sköta andra uppgifter som främjar verkställigheten och utvecklandet av trafikförsäkringslagstiftningen och trafiksäkerheten, och
- 5) sköta de serviceuppgifter som centralens styrelse bestämt.

Trafikförsäkringscentralen får inte vägra bevilja en gräns- eller förflyttningsförsäkring som ansöpts hos den, om ett försäkringsbolag har vägrat göra det.

88 §

Utlämnande av uppgifter till Trafikförsäkringscentralen

Försäkringsbolagen har rätt att lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess till Trafikförsäkringscentralen för utövande av regressrätt och för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i 29 §.

Dessutom ska försäkringsbolagen trots sekretessbestämmelserna kalenderårsvis ge Trafikförsäkringscentralen de uppgifter som behövs för upprättande av trafikskadestatistiken och utförande av riskundersökningar samt uppgifter som behövs för i 4 § i lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006) avsedd statistisk verksamhet, forskning och utveckling.

Närmare bestämmelser om hur och när de uppgifter som behövs för trafikskadestatistiken och riskundersökningen ska lämnas utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

89 §

Finansinspektionens statistikundersökning

Finansinspektionen ska årligen publicera en utredning av vilken respektive försäkringsbolags realiserade resultat för trafikförsäkringen framgår för minst fem föregående kalenderår.

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet får det föreskrivas att uppgifterna i undersökningen ska delas in enligt fordonsgrupp eller på något annat motsvarande sätt.

90 §

Trafiksäkerhetsverkets anmälningsplikt

Trafiksäkerhetsverket ska utan dröjsmål lämna det försäkringsbolag som försäkrat ett fordon följande uppgifter som antecknats i registret:

- 1) uppgift om att fordonet avregistrerats slutligt,
- 2) uppgift om att fordonets försäkring flyttats till ett annat försäkringsbolag,

3) uppgift om att fordonet har bytt ägare och innehavare, och

4) uppgift om att fordonet påställts eller avställt.

Om försäkring inte har tecknats för ett fordon inom 7 dagar från det att fordonet övergått till ny ägare eller innehavare, ska Trafiksäkerhetsverket i samband med registreringen av fordonet skicka en anmälan om att försäkring inte har tecknats, till Trafikförsäkringscentralen för bestämmande av de avgifter som avses i 27 och 28 §.

91 §

Tullens skyldigheter

Tullen övervakar att ägare eller innehavare av fordon som förs in i Finland från ett tredjeländ för tillfälligt bruk har uppfyllt sin skyldighet att teckna gränsförsäkring enligt 7 § för fordonet.

Om ett fordon som avses i 1 mom. inte vid införsel i landet har ett grönt kort eller en gränsförsäkring, ska Tullen ta ut en försäkringspremie för den tid som fordonet avses bli använt i Finland eller i en annan EES-stat och på försäkringsbolagens vägnar för fordonet utfärda ett försäkringsintyg som gäller i EES-staterna.

Om försäkringspremien inte har betalats för hela den tid som förutsätts i 2 mom., ska Tullen i samband med utförseln av fordonet ur landet ta ut en försäkringspremie för en månad och utfärda ett nytt försäkringsintyg.

Som en del av sin tullövervakning övervakar Tullen också att fordon med hemort i ett tredjeländ som förs in i Finland från en annan EES-stat för tillfälligt bruk har en giltig trafik- eller gränsförsäkring.

De avgifter som Tullen tar ut med stöd av denna paragraf ska redovisas till Trafikförsäkringscentralen.

92 §

Försäkringsbolags likvidation eller konkurs

En försäkring upphör en månad efter det att försäkringstagaren fått vetskap om att försäkringsbolagets likvidation eller konkurs har inletts och om sin skyldighet att inom denna tid teckna en ny försäkring. Om försäkringstagaren inte har tecknat en försäkring i ett annat försäkringsbolag inom den föreskrivna tiden, anses han eller hon ha försummat sin trafikförsäkringsplikt. Likvidatorerna och konkursboet samt, när det gäller utländska försäkringsbolag, Trafikförsäkringscentralen ska skriftligen och utan dröjsmål underrätta försäkringstagarna om ovannämnda skyldighet att teckna en försäkring i ett annat försäkringsbolag.

Trafikförsäkringscentralen ska i samband med ett försäkringsbolags likvidation eller konkurs sköta utbetalningen av ersättningar sedan försäkringsbeståndet och de tillgångar som svarar mot beståndet har överförts till centralen, samt sköta övriga uppgifter som anges i 23 kap. 21 § i försäkringsbolagslagen och i 49 § i lagen om utländska försäkringsbolag. Om likvidationen eller konkursen gäller ett försäkringsbolag vars hemort finns i en annan EES-stat än Finland, inträder Trafikförsäkringscentralens skyldighet att betala ersättningar vid den tidpunkt som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer.

Trafikförsäkringscentralen har efter det att ett försäkringsbolag försatts i likvidation eller konkurs rätt att av likvidatorerna och konkursboet få den information som centralen behöver för att kunna sköta sina uppgifter enligt 2 mom. och 93 §.

Försäkringstagares tillskottsplikt

Om det för en ersättning till följd av ett försäkringsbolags likvidation eller konkurs antingen delvis eller helt och hållet saknas säkerhet sedan tilläggsavgift enligt 14 kap. 5 § i försäkringsbolagslagen eventuellt har påförts försäkringstagardelägare, kan försäkringstagare förpliktas att betala tillskottspremie enligt denna paragraf. Vad som föreskrivs i denna paragraf gäller inte en konsument eller en sådan näringsidkare som, med beaktande av arten och omfattningen av näringsverksamheten samt förhållandena i övrigt, i sin egenhet av försäkringsbolagets avtalspart kan jämföras med en konsument.

Tillskottspremie kan påföras sådana försäkringstagare som på grund av ägande eller på andra grunder har utövat betydande inflytande på ett försäkringsbolags förvaltning, om bolaget vid bedrivandet av trafikförsäkring väsentligen underlåtit att iaktta bestämmelser eller föreskrifter om försäkringsrörelse eller i affärsverksamheten gjort sig skyldigt till brottsligt förfarande som inte kan betraktas som ringa. Tillskottspremien ska för varje enskild försäkringstagare vara lika stor som den ekonomiska nytta han eller hon har fått.

Om tillskottspremien enligt 2 mom. inte räcker till för att täcka den andel för vilken säkerheter saknas och om försäkringspremierna i genomsnitt har varit oskäligt låga i förhållande till kostnaderna för försäkringarna och detta kan anses ha bidragit väsentligt till att försäkringsbolaget försatts i likvidation eller konkurs, kan utöver tillskottspremien enligt 2 mom. dessutom en tillskottspremie påföras de andra trafikförsäkringstagare i bolaget som fått väsentlig ekonomisk nytta av de alltför låga försäkringspremierna. Tillskottspremien får dock för varje enskild försäkringstagares del vara högst lika stor som den ekonomiska nytta som han eller hon till följd av alltför låga försäkringspremier har fått under de tre år som föregått försäkringsbolagets likvidation eller konkurs.

Beslut om tillskottspremie, tillskottspremiens storlek samt redovisningen av tillskottspremien fattas av Trafikförsäkringscentralen. Närmare bestämmelser om tillskottspremiens storlek och om redovisning av tillskottspremien utfärdas vid behov genom förordning av social- och hälsovårksministeriet. På en debiterad tillskottspremie som inte betalats senast på förfallodagen tas det ut dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 a § i räntelagen. Vad som i 25 och 26 § i denna lag föreskrivs om försäkringspremie tillämpas också på tillskottspremie.

Garantiavgift som påförs försäkringsbolag

Om det för en ersättning enligt denna lag till följd av ett försäkringsbolags likvidation eller konkurs antingen delvis eller helt och hållet saknas säkerhet sedan försäkringstagare har påförts tillskottspremie, ska de försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkring gemensamt ansvara för ersättningen eller en del av den. Finansieringen av den andel för vilken säkerheter saknas sker genom att en årlig garantiavgift tas ut hos de försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkring under debiteringsåret. Den merkostnad som garantiavgiften orsakar kan försäkringsbolaget inkludera i de inflytande trafikförsäkringspremierna.

Garantiavgiftens storlek fastställs i proportion till försäkringsbolagets premieinkomst från trafikförsäkringen eller till en uppskattad premieinkomst som beräknats utifrån de risker som försäkringarna täcker. Avgiften får årligen utgöra högst två procent av den ovan avsedda premieinkomsten. Närmare bestämmelser om garantiavgiftens storlek utfärdas vid behov genom förordning av social- och hälsovårksministeriet.

På debiterad garantiavgift och förskott på garantiavgift som inte betalats senast på förfallodagen tas det ut dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 a § i räntelagen. Garantiavgifter och förskott på dem samt dröjsmålsräntor är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

460/2016

95 §

Tjänsteansvar

På de anställda vid ett försäkringsbolag samt på medlemmarna i ett försäkringsbolags styrelse tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

8 kap.

Ikraftträdande

96 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017. Bestämmelserna i 4 kap. som gäller ersättning för sjukvårdskostnader träder dock i kraft redan den 1 augusti 2016.

97 §

Lagstiftning som upphävs

Genom denna lag upphävs

- 1) trafikförsäkringslagen (279/1959),
- 2) lagen om bindande av vissa trafikskadeersättningar vid lönenivån (875/1971), och
- 3) förordningen om tullverkets åligganden vid trafikförsäkring av motorfordon som införts till landet för tillfälligt bruk (456/1995).

98 §

Hänvisningar till tidigare lag

Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till den trafikförsäkringslag som upphävs genom denna lag, ska denna lag tillämpas i stället för den.

99 §

Övergångsbestämmelser

Denna lag tillämpas på försäkringsavtal som gällde vid ikraftträdandet av denna lag. Den tillämpas från ingången av den försäkringsperiod som följer närmast på ikraftträdandet.

På skadefall som inträffat före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Med avvikelse från 2 mom. tillämpas 60 och 62—68 § samt 75 § 2 mom. 2—5 punkten också på trafikskador som inträffat före ikraftträdandet av denna lag.

På ärenden om försummelse av försäkringsplikt som var anhängiga vid Trafikförsäkringscentralen vid ikraftträdandet av denna lag men i vilka beslut inte hade meddelats vid den tidpunkten ska 27—29 § tillämpas.

I fråga om de skadefall som inträffat före lagen trätt i kraft, som Trafikförsäkringscentralen ansvarar för och som den ännu inte har ersatt i sin helhet, ska Trafikförsäkringscentralen beräkna det belopp som motsvarar ersättningsansvaret som bestäms enligt försäkringsbolagslagen, samt fördela beloppet mellan de försäkringsbolag som är Trafikförsäkringscentralens medlemmar i relation till premieinkomsten från trafikförsäkringen enligt resultaträkningen under det föregående kalenderåret hos dessa bolag. Respektive försäkringsbolag ska bokföra sin andel av beloppet i sitt ersättningsansvar. Om det har skett en

460/2016

beståndsöverlåtelse från ett försäkringsbolag till ett annat som följd av delning eller överlåtelse av försäkringsbestånd, ska Trafikförsäkringscentralen bestämma en andel av ersättningsansvaret som motsvarar de överlåtna försäkringarna vid tidpunkten för överlåtelsen. Det försäkringsbolaget som har övertagit försäkringsbeståndet ansvarar för denna andel.

Helsingfors den 17 juni 2016

Republikens President

Sauli Niinistö

Social- och hälsovårdsminister Hanna Mäntylä